

Aan de Gemeenteraad

Per email verzonden

Betreft: Rapport 'Ik ben meer dan mijn problemen. Een integrale aanpak voor kinderen met meerdere problemen in de thuissituatie'

Geachte heer/mevrouw,

In de tweede helft van 2018 heb ik in het kader van onze tweejaarlijkse Kinderrechtentour een vragenlijst uitgezet die in totaal door 1703 kinderen is ingevuld. Dit heeft veel informatie opgeleverd over hoe kinderen zélf vinden dat het met hen gaat. Het rapport *Als je het ons vraagt!* bevatte een eerste beschrijvende analyse van deze data. Met deze brief bied ik u het eerste verdiepende rapport aan, dat op deze data gebaseerd is. Een tweede verdiepend rapport zal begin 2020 verschijnen.

Dit rapport richt zich specifiek op kinderen die problemen in de thuissituatie ervaren. Het gaat dan over complexe problemen als armoede of gescheiden ouders die niet meer normaal met elkaar om kunnen gaan of ruzies en geweld in de thuissituatie. Het doel van het onderzoek is om zicht te krijgen op wat het voor kinderen betekent als er sprake is van meerdere problemen in hun leven. Ook is er gekeken naar welke beschermende factoren in de leefomgeving van kinderen een rol spelen in het verbeteren van het welbevinden van kinderen. Door gebruik te maken van de data van de Kinderrechtentour gaat het onderzoek vooral in op de beleving van kinderen zélf. Hieronder volgen de belangrijkste conclusies.

Wat zijn mijn conclusies?

De resultaten laten allereerst zien dat problemen thuis volgens kinderen een negatieve impact hebben op hun welbevinden. Hoe meer problemen er in de thuissituatie spelen, hoe lager kinderen hun eigen welbevinden scoren.

datum

13 december 2019

ons nummer

KOM012/2019

uw brief

uw kenmerk

contactpersoon

Marit Hopman

doorkiesnummer

(070) 850 69 59

.....
postadres

Postbus 93122

2509 AC Den Haag

.....
bezoekadres

Bezuidenhoutseweg 151

2594 AG Den Haag

.....
telefoon + fax

T (070) 356 35 63

F (070) 360 7572

.....
www

info@dekinderombudsman.nl

www.dekinderombudsman.nl

.....
de Kinderombudsman

is onderdeel van Bureau

Nationale ombudsman

Daarnaast heeft het onderzoek laten zien dat er een kantelpunt is, waarin de oorzaak voor een lager welbevinden verandert: kinderen met één of twee van dergelijke complexe problemen thuis geven aan dat vooral de problemen zélf een oorzaak zijn voor een lager welbevinden. Kinderen met drie problemen thuis geven aan dat vooral de impact van deze problemen op het opvoedersgedrag van hun ouders, hun welbevinden bepaalt. Deze groep kinderen geeft aan vooral last te hebben van het feit dat de problemen ouders belemmeren een goede opvoeding te kunnen geven. Bovendien hebben de problemen thuis volgens de kinderen (via opvoedersgedrag) ook een impact op hun bredere sociale omgeving.

datum

13 december 2019

ons nummer

KOM012/2019

Kort samengevat vertellen kinderen mij: 1 of 2 problemen? Pak het probleem aan! 3 problemen? Help mijn ouders met opvoeden!

De bevindingen van dit onderzoek ondersteunen ideeën om integraal en multi-categoriaal in te steken bij hulpverlening, specifiek daar waar kinderen met meerdere problemen in de thuissituatie geholpen en ondersteund moeten worden. Tevens duiden de bevindingen op een sterkere inzet van beschermende factoren, vooral in de bredere sociale omgeving van kinderen.

Voor beleid en ondersteuning betekent dit dat de hulpverlening beter afgestemd moet worden op de behoeften van kinderen. Zo is het belangrijk dat als problemen zich in de thuissituatie opgestapeld hebben, er altijd naar het opvoedgedrag van ouders gekeken wordt.

Wat zijn mijn aanbevelingen?

De resultaten leiden tot een aantal aanbevelingen, gericht op zowel professionals in het sociale domein als bij gemeenten en beroepsverenigingen:

Voor organisaties in het sociale domein

1. Neem in het geldende beleid en werkinstructies op dat professionals altijd kijken of er in een gezin op meerdere gebieden problemen spelen.
2. Biedt professionals ruimte om ouders te helpen goed vorm te geven aan hun opvoeding, als er op drie of meer gebieden problemen spelen.
3. Als er een of twee problemen spelen, laat professionals zich dan richten op het oplossen van het probleem.
4. Maak werkelijk integraal werken speerpunt van geldend beleid en werkinstructies.
5. Zet in op het versterken van beschermende factoren die een belangrijke rol kunnen spelen in het verkleinen van de impact van problemen in de thuissituatie op het welzijn van kinderen.

Voor gemeenten

1. Biedt in het geldende beleid ruimte voor een passende, integrale en multi-categoriale aanpak.

Voor beroepsverenigingen

1. Stimuleer kennisverbreding over een integrale aanpak.
2. Stimuleer kennis over mogelijkheden van hulp buiten het eigen werkveld.

Voor iedereen die als professional besluiten neemt over het leven van kinderen

1. Bij alle besluiten die genomen worden, moeten de belangen van de kinderen een eerste overweging zijn.

datum

13 december 2019

ons nummer

KOM012/2019

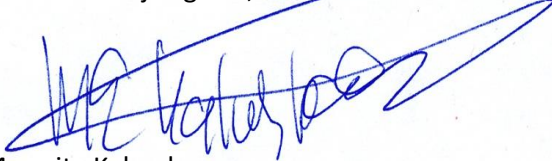
Achter deze aanbevelingen liggen organisatorische veranderingen die goed doordacht moeten worden, en in samenwerking met alle genoemde partijen moeten plaatsvinden. Zo vraagt een effectieve en adequate wijze van integraal werken ook om een regievoerder die de verantwoordelijkheden van de verschillende partijen combineert, en die als contactpersoon voor het gezin kan fungeren. Ten aanzien van de vraag hoe je een belangenafweging moet maken en hoe je het belang van het kind vaststelt, verwijs ik u naar de [toolkit](#) op de website van de Kinderombudsman, en heb ik ter informatie een boekje toegevoegd waarin u meer over het stappenplan kunt lezen.

Bij deze brief vindt u het volledige onderzoek, de conclusies en een uitgebreidere toelichting op mijn aanbevelingen. Dit zal u meer inzicht geven in wat ik van u vraag.

Heeft u nog vragen?

Indien u vragen heeft naar aanleiding van deze brief, kunt u contact opnemen met Marit Hopman (Marit.Hopman@dekinderombudsman.nl).

Met vriendelijke groet,

Margrite Kalverboer
de Kinderombudsvrouw

Een afschrift van deze brief is tevens verzonden aan:

Colleges van Burgemeester en Wethouders

Nederlands Instituut van Psychologen (NIP)

Nederlandse Vereniging van Orthopedagogen en Onderwijskundigen (NVO)

Beroepsvereniging van Professionals in Sociaal Werk (BPSW)

Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)

Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

ⁱ De Kinderombudsman (2018). *Als je het ons vraagt. Kinderrechtentour 2018*. Den Haag: De Kinderombudsman.